

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการค้าของประเทศต่าง ๆ ช่วงที่ผ่านมา ได้แก่ การเปิดเสรีทางการค้า โดยมีการจัดตั้งองค์การการค้าโลก ซึ่งทำให้การค้าระหว่างประเทศมีการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น ทั้งในด้านราคาและต้นทุนการผลิต และยังได้มีการนำกฎเกณฑ์ด้านคุณภาพมาตรฐานสินค้าสิ่งแวดล้อม แรงงาน และมาตรการด้านสุขอนามัยมาใช้เป็นมาตรการทางการค้ามากขึ้น นอกจากนี้ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ เช่น สหภาพยุโรป และเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ ที่ส่งผลให้มีการซื้อขายสินค้าระหว่างสมาชิกประเทศภายในกลุ่มมากขึ้น รวมถึงการเปิดเสรีของกลุ่มประเทศสังคมนิยม ที่มีความได้เปรียบด้านความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร และมีอำนาจแรงงานต่ำ ทำให้ประเทศไทยต้องปรับปรุงศักยภาพการแข่งขัน เพื่อรักษาตลาดประเทศคู่ค้าของไทย สำหรับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก็ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการรวมกลุ่ม เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันในรูปของเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) อันประกอบด้วย สมาชิกเดิม 6 ประเทศ ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย โดยมีสมาชิกใหม่อีก 4 ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา (โชคชัย อักษรนันท์ และคณะ, 2543 : 1-2) โดยกำหนดเป้าหมายให้สินค้าที่ซื้อขายภายในอาเซียนจะมีอัตราภาษีร้อยละ 0 ในปี พ.ศ. 2553 สำหรับประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ และในปี พ.ศ. 2558 สำหรับประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ เพื่อให้การค้าภายในอาเซียนเป็นไปโดยเสรี อัตราภาษีต่ำ และปราศจากข้อจำกัดที่มีใช้ภาษี สามารถดึงดูดการลงทุน รวมทั้งเสริมสร้างสถานะการต่อรองในเวทีการเจรจาระหว่างประเทศ

การที่ประเทศไทยตั้งอยู่ในบริเวณศูนย์กลางของ AFTA ดอนบน มีพรมแดนติดต่อกับและต่อเนื่องกับประเทศสมาชิกอาเซียนอีก 6 ประเทศ รวมทั้งสามารถติดต่อกันผ่านแดนกับตอนใต้ของประเทศจีนและอินเดีย ซึ่งเมื่อรวมประเทศเหล่านี้ นับว่าเป็นตลาดที่ใหญ่แห่งหนึ่งของโลก สามารถทดแทนตลาดส่งออกของไทยส่วนหนึ่งได้ หากสามารถร่วมมือพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและการค้ากับประเทศต่าง ๆ ดังกล่าว รวมถึงการเตรียมพร้อมให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงธุรกิจการค้าโลกในอนาคต เช่น E-Commerce ก็จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยได้ เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีวัตถุดิบ ทรัพยากร และประชาชนเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมูลค่าการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกับไทย 4 ประเทศ ได้แก่ พม่า กัมพูชา ลาว และมาเลเซีย ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 5 ของมูลค่าการค้ารวมของไทยกับประเทศทั่วโลก ซึ่งนับว่ายังมีสัดส่วนที่ต่ำ ทั้งนี้ เนื่องจากความแตกต่างทางด้านระบบบริหาร การปกครอง รวมทั้งความไม่แน่ใจในประโยชน์ที่จะได้รับ

จากการค้ากับประเทศไทย ทำให้มีการใช้มาตรการความเข้มงวดในการนำเข้าสินค้าจากไทย อย่างไรก็ตาม มูลค่าการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าว เป็นการค้าชายแดนกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่า การค้า ชายแดน มีความสำคัญต่อการเพิ่มปริมาณการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน ในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกับไทย ก็เห็นจะมีเพียงมาเลเซียประเทศเดียวที่มีการติดต่อการค้าระหว่างประเทศอย่างกว้างขวางมาเป็นเวลานาน ขณะที่บางประเทศเพิ่มเริ่มเปิดให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนผลิตสินค้าและบริการ

นอกจากการค้าระหว่างประเทศดังกล่าว ยังมีการค้าอีกประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง นั่นคือการค้าชายแดน เนื่องจากเป็นการค้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนทำการโบส่งซื้อสินค้ามาจากผู้ประกอบการในเมือง เพื่อส่งต่ออีกทอดหนึ่ง หรือเป็นผู้รับนำเข้าสินค้าให้กับร้านค้าย่อยในเขตเมือง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าอุปโภคบริโภค ขณะเดียวกัน คณะรัฐมนตรีได้มีมติวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 อนุมัติกรอบแผนงานพัฒนาเศรษฐกิจเมืองชายแดน (โชคชัย อักษรนันท์, 2543 : 13) เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยมีเป้าหมายพัฒนาเศรษฐกิจเมืองชายแดนที่มีศักยภาพจำนวน 20 เมือง ใน 13 จังหวัดของประเทศ ซึ่งในส่วนของภาคใต้ประกอบด้วย เมืองชายแดนสะเตาะ ปาดังเบซาร์ สุไหงโก-ลก หาดใหญ่ นราธิวาส และเทศบาลตำบลเบตง จังหวัดยะลา เพื่อเชื่อมโยงการค้ากับประเทศมาเลเซีย ในอดีต การค้าชายแดนเป็นการซื้อขายสินค้านำเข้าระหว่างประชาชนสองประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน สินค้าที่ทำการค้าร่วมกันส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่สามารถผลิตเองได้ในท้องถิ่นหรือชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณชายแดนนั้น ๆ โดยปริมาณและมูลค่าที่ซื้อขายกันแต่ละครั้งมีจำนวนไม่มากนัก ขณะเดียวกัน ชุมชนบริเวณชายแดนได้มีการพัฒนามากขึ้น รวมถึงเส้นทางคมนาคมขนส่งได้ขยายเชื่อมสู่ชุมชนและสังคมให้ขยายตัวเพิ่มขึ้น ดังนั้น การค้าชายแดนจึงมิได้จำกัดอยู่เฉพาะการค้าระหว่างประชาชนบริเวณชายแดนเท่านั้น หากแต่การค้าชายแดนได้ขยายฐานกว้างออกไป โดยอาศัยพรมแดนเป็นเส้นทางขนส่งสินค้า ซึ่งนำมาสู่ปริมาณและมูลค่าการค้าชายแดนที่เพิ่มขึ้น จากการเพิ่มขึ้นด้านปริมาณการค้า ดังกล่าว ได้ส่งผลต่อความสำคัญทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้รัฐบาลของแต่ละประเทศต้องเข้ามาดำเนินการปกป้องรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของตนเอง อันเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการใช้มาตรการทางการค้าที่เป็นอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง ขณะเดียวกัน ความแตกต่างของระบบการบริหาร การปกครอง และความสามารถในการผลิตสินค้าก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึงการค้าชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซีย แม้ว่าประเทศมาเลเซียจะมีการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศเข้าไปลงทุนเป็นจำนวนมาก เพื่อแข่งขันการค้ากับไทย โดยเฉพาะการพัฒนาอุตสาหกรรม แต่ขณะเดียวกัน มาเลเซียกับขาดแคลนแรงงานทั้งด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม ทำให้มีการนำเข้าแรงงานจากประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 1.1 แสดงการค้าระหว่างประเทศของมาเลเซียกับไทย ช่วงปี พ.ศ. 2542 - 2543

รายการ	ปี 2542 (ม.ค. - ก.ย.) ล้านเหรียญสหรัฐ	ปี 2543 (ม.ค. - ก.ย.)	
		ล้านเหรียญสหรัฐ	% เพิ่ม/ลด
มูลค่าการค้า	3,767	4,870	29.28
ส่งออกมาไทย	1,977	2,541	28.53
นำเข้าจากไทย	1,790	2,329	30.11
ดุลการค้า	187	212	13.37

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ : 2543.

จากตารางที่ 1.1 จะเห็นได้ว่า การค้าระหว่างประเทศมาเลเซียกับไทย ปี 2543 (ม.ค.-ก.ย.) มีมูลค่าการค้ารวม 4,870 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยแยกเป็น มาเลเซียส่งออกมาไทย 2,541 ล้านเหรียญสหรัฐ ทำให้มาเลเซียเกินดุลการค้ากับไทยเป็นมูลค่า 212 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 1.85 ของยอดเกินดุลการค้ารวมของมาเลเซีย และเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2542 (ม.ค.-ก.ย.) แล้ว มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 29.28 โดยมาเลเซียส่งออกมาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.53 และนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.11 ทำให้มาเลเซียเกินดุลการค้ากับไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.37 (กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2543 : 4-5) หากมองในด้านการส่งออกที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า ในปี 2543 (ม.ค.-ก.ย.) มาเลเซียส่งออกมาไทยเป็นมูลค่า 2,541 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี 2542 (ม.ค.-ก.ย.) เป็นมูลค่า 564 ล้านเหรียญสหรัฐ ขณะเดียวกัน ปี 2543 (ม.ค.-ก.ย.) มาเลเซียนำเข้าจากไทยเป็นมูลค่า 2,329 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี 2542 (ม.ค.-ก.ย.) เป็นมูลค่า 539 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.11 หากมองดุลการค้าจะเห็นว่า ปี 2543 (ม.ค.-ก.ย.) มาเลเซียเกินดุลการค้ากับไทยเป็นมูลค่า 212 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปี 2542 (ม.ค.-ก.ย.) เป็นมูลค่า 25 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 13.37

อย่างไรก็ตาม จากสภาพวิกฤตทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจการค้าของไทยเป็นอย่างมาก รวมไปถึงประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซีย ทำให้การค้าการลงทุนในประเทศไทยและประเทศมาเลเซียชะลอตัวลง ขณะเดียวกัน รัฐบาลไทยและรัฐบาลมาเลเซียได้มีข้อตกลงร่วมกันทางการค้าในโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการเมืองพี่เมืองน้อง โครงการเศรษฐกิจสามฝ่าย (Indonesia - Malaysia - Thailand Growth Triangle Development Project : IMT-GT) เป็นต้น เพื่อกระตุ้นให้เกิดการค้าและการลงทุนที่มีศักยภาพในการแข่งขันร่วมกัน และเพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าเสรี อันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศบริเวณพื้นที่ชายแดนของประเทศไทย (โชคชัย อักษรนันท์ และคณะ, 2543 : 4) ขณะที่สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็น 1 ใน 5 ของมาตรการในการแลกเปลี่ยนสิทธิพิเศษในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยประเทศ

สมาชิกทั้ง 10 ประเทศ จะต้องประกาศอัตราภาษีภายใต้ความตกลงของตนอย่างเปิดเผย ซึ่งประเทศไทยได้ออกประกาศกระทรวงการคลังที่ ศก.16/2542 (อด.16) เรื่อง กำหนดอัตราภาษีภายใต้ข้อตกลงอาเซียนในช่วง 4 ปี พ.ศ. 2543 – 2546 สำหรับภาษีขาเข้าจากประเทศสมาชิกอาเซียน ทำนองเดียวกัน ประเทศมาเลเซียก็กำหนดอัตราภาษีขาเข้าสำหรับกลุ่มอาเซียนไว้ใน The Malaysian Trade Classification and Customs Duties Order, Revised Edition 2000 หรือคู่มือพิทักษ์อัตราภาษีศุลกากรมาเลเซีย ปี 2000 (สำนักงานการค้าต่างประเทศ จังหวัด สงขลา, 2543 : 1)

ขณะที่มาเลเซียยังคงกำหนดมาตรการต่าง ๆ ออกมาหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการค้า ต่อธุรกิจการส่งออกของประเทศ เช่น มาตรการไม่อนุญาตให้มีการค้าข้าวสารตามแนวชายแดน มาตรการห้ามนำลำไยที่มีสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างที่เปลือกเกินกว่า 30 PPM. มาตรการห้ามนำรถยนต์บรรทุกของไทยขนส่งสินค้าผ่านประเทศมาเลเซีย ยกเว้นที่ได้รับการอนุญาตให้ขนส่งสินค้าข้ามแดนจากรัฐบาลมาเลเซีย และมาตรการการจัดเก็บภาษีศุลกากรที่สูง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ช่วงเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ รัฐบาลมาเลเซียได้ประกาศควบคุมปริวรรตเงินตราริงกิต โดยห้ามประชาชนของมาเลเซียนำเงินออกนอกประเทศเกินกว่า 1,000 ริงกิตต่อคน ภายหลังจึงค่อยใช้มาตรการผ่อนคลายเป็นเวลาเมื่อสถานการณ์เริ่มดีขึ้น แต่ก็ยังยอมให้นำเงินออกนอกประเทศมาเลเซียได้ไม่เกิน 10,000 ริงกิต สภาวะดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ และการค้าบริเวณชายแดนไทย – มาเลเซียเป็นอย่างมาก ขณะเดียวกัน ช่วงที่ผ่านมา ไทยและมาเลเซียได้ส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่งผลให้ประชาชนของประเทศมาเลเซียได้เข้ามาเที่ยวใช้จ่ายเงินในประเทศไทยมากขึ้น โดยเฉพาะบริเวณชายแดนอำเภอสุโขทัย โท-ลก จังหวัดนครราชสีมา อำเภอเบตง จังหวัดยะลา และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ทำให้รัฐบาลมาเลเซียมีความวิตกกังวลต่อการเสียดุลการค้าระหว่างประเทศแก่ไทย อีกทั้งปัจจุบันไทยและมาเลเซียได้ขยายเวลาเปิดปิดด่านเพิ่มขึ้น ทำให้การเคลื่อนย้ายสินค้า การเคลื่อนย้ายอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยี การขนส่งสินค้า การท่องเที่ยว การค้าและการบริการขยายตัวขึ้นเป็นเงาตามตัว จากที่กล่าวข้างต้น จึงสมควรศึกษาถึงการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่นำมาสู่การพัฒนาการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ลดน้อยลงและหมดไป อันจะนำมาสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะสภาพการค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย - มาเลเซีย
2. ศึกษาการเตรียมความพร้อม รองรับการเจริญเติบโตของธุรกิจการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย
3. ศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบธุรกิจการค้าประเภทต่าง ๆ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย
4. ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย

คำถามของการวิจัย

1. สภาพการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย ในปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร
2. ที่ผ่านมา การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบธุรกิจการค้าของทั้งสองประเทศมีลักษณะเช่นไร
3. ทำไมการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปยังมาเลเซียจึงมีอุปสรรคมากมาย ไม่เหมือนกับที่ประเทศมาเลเซียนำสินค้าผ่านเข้าสู่ประเทศไทยได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว
4. ทำไมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนไทย - มาเลเซีย จึงไม่ทำสถานีตรวจปล่อยสินค้าบริเวณชายแดนร่วมกัน
5. ทำไมผู้ประกอบธุรกิจการค้าของไทยบริเวณชายแดนจึงไม่พัฒนาธุรกิจการค้าที่ตนเองดำเนินการอยู่ให้มีความเจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร
6. ทำไมการเดินทางจากประเทศไทยเข้าสู่ประเทศมาเลเซียจึงมีความยากลำบากและหลายขั้นตอนมาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการค้าของประเทศไทยทั้งสอง
7. ช่วงเวลาปิดเปิดด่านบริเวณชายแดนของทั้งสองประเทศมีอิทธิพลต่อการพัฒนาธุรกิจการค้ามากน้อยเพียงใด
8. เพราะเหตุใดเจ้าหน้าที่บริเวณชายแดนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าของประเทศไทยส่วนใหญ่ไม่นิยมพูดภาษาอังกฤษ แต่กลับพูดภาษาเขมร
9. ทำไมผู้ประกอบธุรกิจการค้าของไทยจึงไม่ส่งสินค้าของประเทศไทยเกี่ยวกับสินค้าอุปโภคบริโภคออกไปจำหน่ายแก่ประเทศมาเลเซียให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
10. เพราะเหตุใดเจ้าหน้าที่ของทั้ง 2 ประเทศ จึงไม่ทำการเจรจาตกลงให้มีการยอมรับการประกันภัยรถยนต์ร่วมกัน
11. ทำไมรัฐบาลของทั้งสองประเทศ จึงไม่ตกลงเปิดด่านถาวร 24 ชั่วโมง ทั้งวันทั้งคืน เพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางการค้าชายแดนสู่ประเทศทั้งสอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายหรือประชากร ครั้งนี้เป็นผู้ประกอบธุรกิจการค้าประเภทต่าง ๆ ของไทยและมาเลเซียที่ทำธุรกิจการค้าชายแดนร่วมกัน และรวมถึงหน่วยงานภาครัฐทั้งของไทยและมาเลเซียที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าชายแดน
2. เนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ เป็นการกำหนดเฉพาะประเด็นการค้าชายแดนระหว่าง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ได้แก่ จังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส และ 4 รัฐ ภาคเหนือของมาเลเซียที่ทำธุรกิจการค้าชายแดนร่วมกัน โดยผ่านการค้าในระบบ ณ จุดผ่านแดนของไทยและจุดผ่านแดนของมาเลเซีย ได้แก่ รัฐเคดาห์ รัฐเปอร์ลิส รัฐกลันตัน และรัฐปีนัง ซึ่งรัฐปีนังมิได้มีชายแดนติดกับประเทศไทย แต่รัฐปีนังเป็นศูนย์กลางธุรกิจที่เชื่อมระบบการค้า ระบบการเงิน ระบบการลงทุนในภูมิภาคดังกล่าว ดังเช่น จังหวัดสงขลาของไทยที่เป็นศูนย์กลางของจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะการค้าชายแดนเท่านั้น ช่วงเดือนตุลาคม 2544 ถึงเดือนกันยายน 2545 รวม 1 ปี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. สามารถนำผลที่ได้รับจากการศึกษาเป็นข้อมูล เพื่อหามาตรการหรือแนวทางส่งเสริม แก้ไขปัญหาการค้าชายแดนที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม มีความชัดเจนเหมาะสมตรงประเด็น
2. สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาเป็นแม่แบบด้านการส่งเสริมธุรกิจการค้าชายแดนของประเทศไทยกับประเทศอื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผลของการศึกษานำมาสู่การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน เพื่อนำมาสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน
4. ผลของการศึกษานำไปสู่การนำไปเป็นมาตรการ เพื่อยกระดับการค้าให้สอดคล้อง และรองรับกับนโยบายการค้าของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของท้องถิ่น
5. ผู้บริหารระดับสูง และคณะรัฐมนตรี สามารถนำผลการศึกษานี้ไปเป็นกลยุทธ์วิธีที่ได้เปรียบทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน นำมาสู่การได้เปรียบด้านดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ
6. มหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา สามารถนำผลที่ได้รับไปใช้ถ่ายทอดให้ความรู้ด้านการค้าชายแดนแก่เยาวชนของชาติ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์รุ่นใหม่ให้ปรับตัวรองรับกับการเติบโตทางการค้า และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

7. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมการค้าต่างประเทศ กรมการค้าภายใน สำนักงานการค้าต่างประเทศ หอการค้าจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด กรมส่งเสริมการส่งออก กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สมาคมองค์กร สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สามารถนำผลการศึกษารั้ครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการศึกษาถึงปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข เพื่อปรับตัวรองรับการพัฒนาธุรกิจการค้าชายแดนให้เป็นไปในทิศทางที่สร้างสรรค์และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศไทยในอนาคต

นิยามศัพท์

ศอ.บต. หมายถึง ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย หมายถึง จังหวัดทางภาคใต้ของประเทศไทยที่มีการทำธุรกิจการค้าชายแดนกับประเทศมาเลเซีย ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และสตูล โดยทำธุรกิจการค้าประเภทต่าง ๆ ผ่านบริเวณชายแดนไทยกับมาเลเซีย บริเวณ 4 รัฐ ประกอบด้วย รัฐเคดาห์ รัฐเปอร์ลิส รัฐกลันตัน และรัฐปีนังของประเทศมาเลเซีย ในที่นี้เป็นการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย ที่นำเข้า-ส่งออกสินค้าผ่านด่านศุลกากรของประเทศทั้งสอง ซึ่งไม่รวมตลาดมืด

การค้าชายแดน หมายถึง การค้าที่เกิดขึ้นจากความพึงพอใจของประเทศคู่ค้าที่มีชายแดนติดต่อกัน โดยทำการค้าขายกันหลายรูปแบบ ผ่านระบบการขนส่งสินค้าในหลายวิธี และชำระค่าสินค้านี้ระหว่างกันด้วยเงินสด เกรดิต การโอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร หรือแลกเปลี่ยนสินค้านี้ระหว่างกัน โดยที่เป็นการค้าที่มีปริมาณและมูลค่าไม่มากนัก แต่สามารถโยกโยกธุรกิจการค้าชายแดนให้แผ่ขยายไปสู่ชุมชนหรือบริเวณที่อยู่ใกล้เคียงหรือไกลออกไป ซึ่งนำมาสู่ความเจริญเติบโตในท้องถิ่นที่ทำการค้าชายแดนและภูมิภาคใกล้เคียง ขณะเดียวกันการค้าชายแดนมีทั้งการทำการค้าที่ถูกต้องตามกฎหมายและผิดกฎหมาย ซึ่งในที่นี้เป็นการค้าชายแดนระหว่างไทย – มาเลเซีย